

থম্মোয় পাউদম হুইয়েন ইন্দু

রিপব্লিক দে নুমিত্ৰা খলহৈদৰা ৰাখল

ডেসি, জানুৱাৰী ২৬, ২০১৭, শগোলশেলনুমিৎ‘সিইন্দিয়ানা ৰিপব্লিক অমা ওইৱকথিবদনী ৬৭ শুবৰা নীংশিং খৌৱম নুমিংনে। ৰিপব্লিক হায়বসিগী ৰাহনদি। ‘মীয়াম, নংত্ৰগা মীয়ামগী মীহুংশিংনা লৈঙাক খৌৱম পায়ৰা লৈপাক’ হায়বনি। ‘ৰিপব্লিক-দে’, হিন্দিদা ‘গনতন্ত্ৰ দিবস’, মীতৈলেপদা ‘মীয়াম-লৈঙাক-নুমিৎ’ নুমিৎ অসি ইন্দিয়নশিংনা য়ান্না মৰুওইৰা নুমিৎ অমা ওইনা লৌই। কুমজা ১৯৫১ দ্দগী ঙসিফাওৰা, ক্ৰম্ অমত্তা কাংদনা নীংশিং খৌৱম পাঙথোৱক্লি। খৌৱমসিগী মৰুওইৰা মশক্তি- ‘মীানায়গুজা, বৃটিশশিংগী মখা পোৱা লৈৱস্বদগী, মশাগী লৈঙাক পথাপ শেমদুম, মশানা মশাবু ঙাকচৰা লমদম অমা ওইক্লৰা তুদা, কৰম কৰস্বা হীৱমদা কয়াম চাওখৎপা ঙ্গ্ৰবগৎ... মীৱম মচাশিংগা চংদক্লবদা ঐথোয়গী ঈশিং-লাম্বী, নোংথক-লান্ধী অমদি কংফাল-লাম্বী মপাঙ্গল কয়াম ক্লববগে হায়বদু ইৰৈৰাকচা-শিংদা উংথোকচৰা অদুনি।

ঐগী থম্মোয় অসিদি মীামায়দ’ থম্মোয়ানি। মৰক মৰক মথোঙ ছুক্ৰৰা পাউদম অমা যাওৱকপা, খোয়াখা লিনখা থাবীনু। ঙসিগী পাউদম অসিমকসু, হায়বীৱকপা য়াই ‘কয়াদা মথোঙ ছুকখিভৰা’! মৰমদি, কুমজা ১৯৮৯ দ্দগী ঙসি ফাওৰা- ৰিপব্লিক দে অমদি ইন্দিপেন্দেল দে অনী অসি পাঙথো-ক্ল ৰোইসি হায়দুনা লাকচৱিৰনি (চহীদুদা ননাইনা দ্ৰামা অমা ইদুনা শান্নজখি, পাউজেলসিমক পদুনা)। নেসনল সেলেব্ৰেसन অসি বোয়কোট ভৌসি হায়ৰা নন্তে, পুমতোক তোকসি হায়বনি। খৌৱম অনীসি পাঙথোকপগী কায়বগা, মসিনা পুৱকপা মাঙজবগা চাংদপ্পদুনা য়েংবদা মাঙজবনা হেল্লি হায়বসি ঐদি চেৎনা থাজজৈ। ঐদি অসিগুস্থা খৌৱম য়াওনীংদে। য়াওত্ৰবসু য়েংলুৱগা ৰাখল অসি মঙল মঙল খল্লকই। ৰিপব্লিক দে নুমিৎ খুথিংদা উৎপ্ৰিৰা লৈপাকসিগী চাওখংলকপগী থাক অদুভবসু য়েংলুৱগা পোকখি ইগুজা। নীংতস্বা লৈপাক অমা ওইৱকপা, ইন্দিয়ানা চহী তৱানিপান হানৰা

সিদ্ধাপোৱাগী চাওখৎপগী থাক য়েংলুৱগা, ইন্দিয়াগী থাক অসি মীমাঙদা উৎথোকপা ই কায়াৰা পোভবজাংলা লৈঙাকপশিং? য়ুনিটি য়াওদৰা, তোঙান তোঙানৰা ষ্টেটিশংদগী লাকপা শকমায়দৰা কণ্ঠিন্জেল্ণটশিংনা নুমিৎতদা উৎথোক্লিৰা, তাৎ-পাৎকী ‘য়ুনিটি ইন দাইভসিটি’ মেসেজ পুৰা মাৰ্চ-পাণ্ট য়েংনীংদে। ইন্দিপেন্দেল দে নুমিৎনা নীংশিংহল্লিৰা ‘বৃটিশকী মখা পোঞ্জিঙে মতমগী কা হেনৰা লীচৎ চংপা বৃটিশ ওফিসাৱশিংগী ৰাৱী, জালিয়ানৱালাবাঘ’তা জেনৱেল

দায়ৱ’না কাপখায়খিৰা মীচমশিংদগী ৰাৱী, নীাতম লান হৌখিৰা অমদি নীংতস্বগা থৰায়গা ওল্লখিৰা অখৌবশিংদুগী ৰাৱী’স অমুক নৌনা লীথোকনীংদে। মৰমদি, অসিগুস্থা নীংশিং খৌৱম নুমিৎশিংদা বৃটিশশিংবু ‘তমথীৰা মীওই’ ওইনা উহনৰা ৰাৱী নভনা মখোয়না ইন্দিয়াদা পীৱমখিৰা অফৰা খুদোলশিং অদুদি নোংমতসু মীংশিংদে। নীংশিংখৰা অতোপ্লা নুমিৎ অমত্তসু পালন তৌৱমদে। লুস্ত্ৰাবীশিংবু নৌনা য়ুম পানৰা য়ান্নমখিৰা, নৌনা লুস্ত্ৰা ওইৱৰীয়াওনা মপুৰেইহা লৈতবলা নমদুনা সতি ওঁহনৰা থিখিখিৰা, মোৱন এদুকেন্দ্ৰনা, পুৱক্লম্বা, ৰেলৱে সাৰ্ভিস হৌদে-কলম্বা, পোষ্ট এন্ড টেলিগ্ৰাফ সাৰ্ভিস লিংখৎলম্বা, চহী তৰা খুদিংগী মীংকোক থিৰা হৌদেক্লম্বা, জিওলোজিকেল সৰ্ভে ওফ ইন্দিয়া লিংখৎলম্বা, ইন্দিয়ানী মীয়াসু

দেমোক্ৰেসি মশক খঙহল্লম্বা... বৃটিশ ওফিসাৱ অমদি লৈঙাকপা ময়াম অদুৱনি। বৃটিশ ক্লল মনুংদা ইন্দিয়নশিংবু মালেমগী চাওখৎ লমজেল য়াওৰা ঙুমহল্লৰা পায়খৎলম্বা খৌৱা যৌশিলশিংবুদি কৱিগী শিংথাবিদবনো?

অসম্মা, ঐথোয় মীখা পোঞ্জম্বী, নুমিৎসিঁদে নীংতল্লকখি হায়বনচিৰা ৰাফমশিংদু কাউথোক্লগা, মাঙগী লস্কীসিতমক য়েংনা চংপনা তুংগী অফৰা, নুংশিনৰা হেজ্জোইদ্ৰা? খল্লবনি ৰাখলসিনা। ৰিপব্লিক দে নুমিৎসিদা নীংশিংখৰা খ্বাইদই

ৰিপব্লিক দে নুমিৎতা ইন্দিয়ন কনষ্টিটুসন নীংশিংৰা, চাক চাৱগা ঈশিং থকপগুস্থনি। কনষ্টিটুসনগী ৰাৱোলশিংগী ৰাংমদা কানাসু চংপা ঙমদে, থবক অমত্তা তৌৰা ঙমদে। অৰুৰা পোলিটিকেল ক্ৰাইসিস অমা থোক্লকপদা কনষ্টিটুসনগী মনুংবা ৰাৱী শানগদবনি’ হায়ৱকপদা হেত্তা পাল্লৰা, মৰম অসি লৈবননি। অদুনা ঙসিগী মীৱোলনা হায়ৱকই

‘ইন্দিয়ন কনষ্টিটুসন পুমনৌ নৌনা ইথাকপা মথৌ তাৱক্ৰে। চিনাদা ঙসি চংনৱিৰা কনষ্টিটুসন, ১৯১১ দা ইহান হান্না শেমখিৰা ‘চাইনিজ কনষ্টিটুসন’ অদুগী মতুংদা চংনৱকপা ১২ শুবৰা পুমতোপ তোপ্লা শকওংনি। ‘পিপলস ৰিপব্লিক ওফ চিনা’ ওইৱ’ মতুং অহানৰা কনষ্টিটুসন ১৯৫৪ দা ইখি। চংনৱোলদুনা লৈবাক ঙকপা য়াৱৱকদগী ১৯৭৫ অমদি ১৯৭৮ দা অনীৱক, পুমনৌ নৌনা শেমদোক্ৰনা চংনখি। হৌজিক চংনৱিৰা ‘চাইনিজ কনষ্টিটুসন’ অসি দিসেম্বৱ ৪, ১৯৮২ দা পাঙথোকখিৰা ‘৫ শুবৰা মেনসল পিপলস কোংগ্ৰেস’না অয়াৰা পীখিৰা, নৌনা ইথোক্লৰা কনষ্টিটুসন অদুনি। ইন্দিয়নশিংগী পু্ক্ৰিংদদি ‘অস্বেদকৰ’দা ক্ৰেদিট গীত্ৰৰা কনষ্টিটুসন অসি অমুক নৌনা ইথোকপা-খলহৈৰা ৰাখলনি।

খুংয়েক পীখি। নুমিৎ নীনিগী তুং জানুৱাৰী ২৬ তগী ইৱিৰা ৰাৱোলশিং অদু লৈপাকসিগী মীয়াম পুশ্ববু পুঞ্জিৰা ‘পুসি-লীপুন’ অমা ওইৱকথি।

লুৱিৰদি, মতমদুদা ইন্দিয়াগী শৰুক অমা ওইখিদৰা, তোঙানৰা নীংতস্বা লৈপাক অমা ওইৱমখিৰা ‘মণিপুৰ’ অমদি মণিপুৱগী মীয়াম-সিগী চংনলোন-লৈঙাকলোন-ৰাখজ্জোন, শেশ্বদা ঙায়ৱিৰা কনষ্টিটুসন অসিগী মতাং তাক্ক অমত্তদা মমি তাখিদে। মৰম’সিনা ওইগনি - মণিপুৱনা ইন্দিয়াদা তিনখিৰা চহী য়ান্না য়ান্নগা ইন্দিয়াদা অমত্তা ওইবই মৱী হেন্না চেংশিৱবই মছত্তা হেন্না হেন্না কোমথোৱক্লিৰা, অনৌ অনৌৰা পোলিটিকেল ক্ৰাইসিস লেগ্না লৈতা থোক্লিৰা।

ৰিপব্লিক দে নুমিৎতা ইন্দিয়ন কনষ্টিটুসন নীংশিংৰা, চাক চাৱগা ঈশিং থকপগুস্থনি। কনষ্টিটুসনগী ৰাৱোলশিংগী ৰাংমদা কানাসু চংপা ঙমদে, থবক অমত্তা তৌৰা ঙমদে। অৰুৰা পোলিটিকেল ক্ৰাইসিস অমা থোক্লকপদা কনষ্টিটুসনগী মনুংবা ৰাৱী শানগদবনি’ হায়ৱকপদা হেত্তা পাল্লৰা, মৰম অসি লৈবননি। অদুনা ঙসিগী মীৱোলনা হায়ৱকই ‘ইন্দিয়ন কনষ্টিটুসন পুমনৌ নৌনা ইথাকপা মথৌ তাৱক্ৰে। চিনাদা ঙসি চংনৱিৰা কনষ্টিটুসন, ১৯১১ দা ইহান হান্না শেমখিৰা ‘চাইনিজ কনষ্টিটুসন’ অদুগী মতুংদা চংনৱকপা ১২ শুবৰা পুমতোপ তোপ্লা শকওংনি। ‘পিপলস ৰিপব্লিক ওফ চিনা’ ওইৱ’ মতুং অহানৰা কনষ্টিটুসন ১৯৫৪ দা ইখি। চংনৱোলদুনা লৈবাক ঙকপা য়াৱৱকদগী ১৯৭৫ অমদি ১৯৭৮ দা অনীৱক, পুমনৌ নৌনা শেমদোক্ৰনা চংনখি। হৌজিক চংনৱিৰা ‘চাইনিজ কনষ্টিটুসন’ অসি দিসেম্বৱ ৪, ১৯৮২ দা পাঙথোকখিৰা ‘৫ শুবৰা মেনসল পিপলস কোংগ্ৰেস’না অয়াৰা পীখিৰা, নৌনা ইথোক্লৰা কনষ্টিটুসন অদুনি। ইন্দিয়নশিংগী পু্ক্ৰিংদদি ‘অস্বেদকৰ’দা ক্ৰেদিট গীত্ৰৰা কনষ্টিটুসন অসি অমুক নৌনা ইথোকপা-খলহৈৰা ৰাখলনি।

ওটিজম- ৰাখল মপুং ফাদবগী অনাৰা

ওটিজম হায়বসি ন্যুৱেল দিবেলপমেণ্টতা অশোয়াৰ লৈবদগী খুন্নাইগা তোংন-ভিন্নৰা ঙুমদৰা, ৰাৱী-ৰাতাই শানদুনা পাউ ফাওনৰা ঙুমদৰা অমদি মতম পুন্মমত্তা ৰাখল মপুং ফাদবগী খৌওং উৎথোৱকপবুনি। অঙাং অমনা মশাগী চহী অহুম শুদ্ৰিঙৈদা লায়না অসিগী লাই ওং উৎথোৱকই। ওটিজমনা নৰ্ড সেলশিংগী মথৌদা অপনৰা পীবদগী ব্ৰেননা ইনফোমেসন প্ৰোসেস তৌবদা অকায়াৰা- অশোয়াৰা থেকহনবনি।

মালেমগী ওইনা য়েংবদা মীওই ১০০০ খুদিংগী মনুংদা মীওই অনীদি লায়না অসিনা নাৰা থেংনৈ অমসুং নুপীমচাদনীদি নুপামচাদনা শৰুক মৱি হোল্লি হায়না সেন্টৱ ফোৱ দিজিজ কন্ট্ৰোল এন্ড প্ৰিভেলন (সি দি সি) গী ৰিপোৰ্টনা ফোঙদোক্লি। কুমজা ১৯৮০ গী মতুং তাৱকপদা ওটিজম স্পেক্ট্ৰম দিসওৰ্দৱ (এ এস দি) না নাৰগী চাং অসুম অসুম ৰাংখংলক্লি। লায়না অসিনা নাৱৰা মীওইশিং অতৌৰা থবক অমদা হঞ্জিন-হঞ্জিন তৌৰা, মফি মৱোল হোংঙু যাদৰা, অয়েংবা

থোইনা নাচুংৰা পোজে অমসুং মীগা ৰাৱী শান্নানিংবগী অপাশ্বসু লৈতে। ৰাৱী শান্নৰা তাৱবসু মীগী মমিংতা য়েংলগা ৰা ঙাঙৰা অমদি মশাগী অনীংৰা অপাশ্বা মপুং ফানা ফোঙদোকচৰা ঙমদে। তশেংবদি ব্ৰেনগী সেলশিংদা অশোয়াৰ লৈবদগী মৱোল শুননা থোক্তৰা মৱল্লা অতোপ্লা মীওইগা পাউ ফাওনৰা ঙুমদবনি। মসিনা মৱম

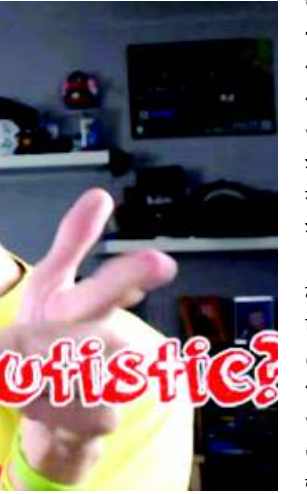
ওইৱদুনা অয়াশ্বা মতমদা য়ান্না শাউগল্লি অমসুং পোৎচৈদা য়ান্না তাইনগল্লি। মৱোল শুননা থোক্তবদগী মশাগী অনীংৰা অপাশ্বা মপুং ফানা ফোঙদোকচৰা ঙুমদবগা লোয়ননা অতোপ্লা মীগা ৰাৱী শানবদসু পাউ ফাওনৰা ঙুমদে। লায়না অসিনা নাৱৰা মীওইশিং অতৌৰা থবক অমদা হঞ্জিন-হঞ্জিন তৌৰা, মফি মৱোল হোংঙু যাদৰা, অয়েংবা

চেলিভিজন প্ৰোগ্ৰাম অমখঙং হঞ্জিন হঞ্জিন য়েংগে হায়ৰা, শান্নপোৎ অমখঙুদা খোয়দাৰা অমদি য়ান্না ঈকাই খীগনবগী মওং অমসু উৰা ফংগনি। মসিগীসু মথক্তা খুজি়া উনসাদা শীকচৰা, মখুং চীকথংপা অমদি মকোক্লা ফক্লুংগা প্ৰশিঞ্জবগুশ্বা মশানা মশাবু শোকহজ্বৰা য়াৰা খৌওং কয়াসু চখৱকপা য়াই।

জিনদা অশোয়াৰা লৈবদগী তোঙান তোঙানৰা ব্ৰেনগী সিস্টেমদা অহোংৰা থোৱঙুনা ওটিজম ওইহল্লকপনি। অদুম ওইনমক মতো কৰল্লা জিনগী অশোয়াৰা লৈৱক্লিবনা হায়বদুদি চপ চানা খঙৰা ঙুমদি। লায়না অসিনা নাৰৰা অঙাংশিং পোক্লকপদা ঙায়ৱিঙৈদা খোঙজেল য়াঙুনা ব্ৰেন শেমগং-শাগংলকই অদুবু খৱা লৈৱগদি অসুম অসুম

তপখথিদুনা ব্ৰেনগী শৰুক মপুং ফানা শেমগং-শাগংপা ঙমদে। মসিনা মৱম ওইৱদুনা শাৱৈ হৌবগী খৌদোকসু তৌয়না থোক্লিলি। অঙাং অমনা মশাগী চহী অমা মপুং ফাৱবকাওৰা ৰা ঙাঙত্ৰৰা, চানিংই-থক্লিই হায়বনচিৰগী ইলিৎ অমত্তা তৌৱঙৰা, চহী অনী শুৱবফাওৰা ৰাইহৈ অনী শুননা ঙাঙত্ৰৰা অমসুং মীগা তোংন-ভিন্নানিংবগী

অপাশ্বা লৈত্ৰবদি অথুৰা মতমদা মৰী লৈনৰা ডোক্তৱগা তান্নগদবনি। য়ুনাইটেটদ ষ্টেটস অমসুং জাপানদি তঙাইফদৰা খোঙথাং অমা ওইনা অঙাং খুদিমক মশাগী চহী অমামখায় হেক শুৱকপগা ওটিজমগা মৰী লৈননা স্ক্ৰিনিং তৌই।

লায়না অসিগী চপ চাবা লায়েং পথাপ লৈতৰা তাৱবসু অনাৰা মশা অমদি ইমুং মনুংদা থোৱকপা য়াৰা খুদোংচাদবশিং খৱমথৈ হহুহুৱমগী পান্দমদা লায়েংবগী থবক পায়খংলি। হৌজিক ফাওবগী ওইনদি লায়না অসি লায়েংদুনা ফহনৰা ঙুমদি। অদুম ওইনমক কৱিগুস্তা কন্দা হান্নগী চাংদগী ফীভম ফগংলকপা য়াওদবদি নন্তে।

চাংদপ্পদুনা য়েংবদা নুপামচানা নুপীমচাদগী লায়না অসি নাৰবগী চাং ৰাংই। হীৱমসিগা মৰী লৈননা তোঙান তোঙানৰা মৱম পীনৱকত্ৰবসু হৌজিক ফাওবগী ওইনদি চপ চাবা মৱম খঙৰা ঙুমদি। অখঙ অইশিংখা থিজিন হুমজিনবদা খঙলকপা মতুংইয়া মমা নত্ৰগা মপা নত্ৰগনা অনীমক চহী য়ান্নবকান্দা পোক্লকপা অঙাংশিং ওটিজম নাৱকপা য়াৱগী ৱিষ্ক ৰাংই হায়ৱি। লোয়ন-লোয়ননা দাইবেটিসনা নাৱৰা মীওইশিং নত্ৰগনা, মীৱোল্লিঙৈদা সাইকিয়াট্ৰিক্ৰী হীদাক লাংখং চাবা নুপীশিংনা পোক্লকপা অঙাং অদুসু ৱিষ্ক ৰাংই হায়ৰা খঙৰা ঙুল্লৈ।

প্ৰোটেক্টেদ এৱিয়া ওইৱিৰা লংথবাল কোনুং টুৱিষ্টশিংগী মীংয়েংফম ওইহনসি

নোমিতা খোংবান্ধাবম

ইফ্বাল, জানুৱাৰী ২৫ (ঐচ এন এস): মণিপুৰ ষ্টেট আৰ্কিওলেজিচনা কুমজা ১৯৮১ দা প্ৰোটেক্টেদ এৱিয়া ওইনা লাউথোকশ্ববসু ঙসি ফাওবদা অৱিৰা লংথবাল কোনুংবু টুৱিষ্টকী মীংয়েংফম ওইনৰা শেমগংতৰা অমদি লমদম অসিগী মীয়াল্লা চঙদুনা য়েংবদা অখিংৰা থল্লিৰা অসি মীয়াল্লা পেন্দৰা ফোঙদোক্লৱকপা

মণিপুৰ গভৰ্ণমেণ্টনা হেৱিটেজ সাইট অমদি মোনুমেন্টনি হায়না ক্লম্বা লৌদবনা লংথবাল কোনুংগী ফীভম অসি লায়না খনবঙম উল্লৈ। লংথবাল কোনুং অসি টুৱিষ্টশিংগী মীংয়েংফম ওইহনৰা শেমগংতৰা অসিনা মণিপুৰ ষ্টেটকী মায় খনবগী মৱমসু ওইহলে। লংথবাল কোনুংগী লৈৱিৰা সনথোঙ অসি গম্ভীৰ সিংহ নিংথৌনা পানৰা মতমদা কোনুং অমগী মশক্তা শাগৎতুনা কোনু ওইনা লৈবাক ঙক্লম্বা মফম অমা ওইৱিৰনি। অসিগুস্থা পুৱাৱী কয়াবু টুৱিষ্টশিংদা খঙহন-উত্ফুনা মখোয়গী পু্ক্ৰিং ঙিশিৰফম ওইহনৰা লংথবাল কোনুং অসিবু ষ্টেট ফোৰ্চ অমদি মণিপুৰ গভৰ্ণমেণ্টনা ঙাক শেন্দুনা য়েংশিনবগী মছৎতা অসাম ৱাইফলসকী কেম্পকা

শাগোলৰা মফম ওইনা থমদুনা কনানসু খঙৰা ঙুমদনা লৈহল্লৈ। কনাগুস্থা মফম অসিবু য়েংনিংৰা খঙনিংৰা মীওইশিংৰা মফম অসিদা চঙনিংৰা তাৱবসু অসাম ৱাইফলসতগী অয়াৰা লৌবগী মথৌ তাৱি।

লংথবাল কোনুংগী ওইৰা পুৱাৱীগী মতাংদা নাওৱাইবম ইক্সমিনিনা হায়খি, মণিপুৱগী পুৱাৱীগী অহৌৰা মতম খৃষ্ট ৩৩গী মতুং তাৱকপা মতম খৃষ্ট ১৮৯১গী এপ্ৰিল ২৭ ফাওবগী মতমদা ইক্ষফা গী কলাদা কোনুং ওইদুনা লাকশ্ববসু লংথবাল কোনুং অসি অনীশুৰা কোনু ওইনা পুৱাৱীগী য়ান্না মৰুওইৰা মফম অমনি। মফম অসি ইনিংথৌ ভগ্যচন্দ্ৰনা শকাব্দ ১৭০১গী কালেন থাগী ৩ নি পানৰা লৈবাকপোকপা নুমিৎতগী শকাব্দ ১৭১৭ শজিবু থাগী ২৫ নি পানৰা নিংথৌকাৰা নুমিৎ ফাওৰা কোনুং ওইদুনা পাল্লম্বী। মসিগী মতুংদা ইনিংথৌ গম্ভীৰ সিংহনা শকাব্দ ১৭৪৯গী মেৰা থাগী ১০ নি পানৰা নোংমশিংগী নুমিৎতগী শকাব্দ ১৭৫৫ কী পোইনু থাগী ৩০ নি পানৰা শগোলশনে নুমিৎ ফাওৰা কোনুং ওইদুনা পাল্লম্বনি। মদুদী মথংদা ইনিংথৌ চন্দ্ৰকৃতি (নিংথেমশিৰাক)না

অমুক শকাব্দ ১৭৫৫ গী পোইনুগী ৩০ নি পানবদগী শকাব্দ ১৭৬৫ ফইৱেনগী ৮ নি পানৰা থাংজ নুমিৎ ফাওৰা নিংথৌ ওইদুনা পানখি। মতুং তাৱকপদা নিংথৌ নৱসিংহনা শকাব্দ ১৭৬৫ কী ফইৱেনগী ১৯ নি পানৰা শগোলশনে নুমিৎতগী শকাব্দ ১৭৬৬ কী কালেনগী ৬ নি পানৰা ফাওৰা লংথবাল কোনুং অসিদা নিংথৌ ওইদুনা পানখি। হায়ৱিৰা ইনিংথৌ মৱোল অসিনা

লংথবালদা কোনুং ওইদুনা পাল্লম্বৰা মতুংদা নিংথৌ চুভাঙ্গন্দনা শকাব্দ ১৮১৩ লাংবনগী ২২ নি পানৰা শগোলশনে নুমিৎতগী নিংথৌ ওইখি। তৌৱিয়া পন্দিটতা হংৰা মতমদা লংথবাল কোনুংদা ভগ্যচন্দ্ৰনা চহী ৪০, গম্ভীৰ সিংহনা চহী ৪ নিংথৌ ওইদুনা পানখি হায়না তাকপীখি। মসি তাবদগী ৰোৱ সাহেব অমদি বিচাৱ সাহেব অনীগা তানদুনা হাওবমচা সেলুংবনা

চিংখক্তা সনা শঙ্গাই শাৱগা হাওমচা শঙ, শগোল শঙ, শমুশঙ শাবা লৌহিৱগা দেবী পূজা পাঙথোকখি। শাবা লৌহিৱগা চুৱাচান্দ মহাৱাজনা কোনুং হোলসি হায়দুনা ৱতন সভা চৈৰাব পঞ্চায়, ৰাজকুমাৱী লেমা শীজ পুন্মক্লম্বা ঈশৈ শক্তুনা পোইনুগী ৭ নি পানৰা য়ুমশকৈশা নুমিৎতা হোংখি। পূজৱী ৫৫ না চাক থোংলগা চাখিৰগা লোয়ননা অহিং অমা মেলা তৌখি।

মসিগী মতুং অমুক শকাব্দ ১৮৩৯গী ফইৱেন থাগী ৪ নি পানবদা দলান জগমোহোন শাখি। কুঞ্জ তৌৰা হৌখি। ময়ান্দিদা শিশ থম্বী অমদি ৱাখমোহোন কংলি। পালা মঙা শক্তুনা হোংই। অহিৎদনা বিৱাট পৰ্শ শনৈ হায়ৱি।

নাওৱেম ইক্সমিনিনা মখা তানা ফোঙদোকপদা, হৌজিক লৈৱিৰা সনথোঙ অমনৰা অসি গম্ভীৰ সিংহনা শৱশ্বনি। লংথবাল চিংগী মেৱমৱোমদা হৌজিক হৌজিক লৈৱিৰা হাওমচা পুস্ত্ৰিগী হেক মনাজা অৰাং থংবদা মমায় অৰাং ওন্না ফীভম কায়ৱৰা সনথোঙগী শৰুক লৈৱি।

ঙসিদি মতম অমগী কোনুং ওইৱস্বা মফম অসি কনানসু খঙববগুস্তা লৈৱে। মণিপুৱগী পুৱাৱীগী তাক্ক অমনা মণিপুৱগী কোনুং ওইৱস্বা হায়বগী লেংদৰা য়ুমদ ওইনা লৈৱিৰা নীংশিং খুমশিং অসিবু ঙসিগী মীৱোল্লা তুং কোয়না তেজ্ঞা কায়নদা লৈনৰা ঙাক শেন্দুনা থল্লী খৌমং লৌৰা তঙইফদে। মণিপুৱগী পুৱাৱীগা শাগোৱল্লক্ৰা তুংলমলগী ৱিজাইন তৌবদা নেসনল লিদ্ৰশিংনসু অয়াৰা পীত্ৰে। মহাক্কী কনখংহনৰা থবকপুং লেগুনা পায়খংকনি হায়নসু ফোঙদোকখি।

পাউমীশিংগা উনখিৰা অদুদা ৰা ঙাঙলদুনা তুংমুল কোংপ্ৰেস, মণিপুৱগী জেনৱেল সেফক্টৱি (এদমিনিস্ট্ৰেণ) থোঙাম বিশ্বনাথনা হায়খি, তুংমুল কোংপ্ৰেসমণিপুৱগী প্ৰসিদ্দেণ্টওইক্লি কিম গাংতে বি জে পিদা য়াওপ্তে। মহাক্ল্লা কনখংহনৰা থবকপুং লেগুনা পায়খংকনি হায়নসু ফোঙদোকখি।

পাউমীশিংগা উনখিৰা অদুদা ৰা ঙাঙলদুনা তুংমুল কোংপ্ৰেস, মণিপুৱগী জেনৱেল সেফক্টৱি (এদমিনিস্ট্ৰেণ) থোঙাম বিশ্বনাথনা হায়খি, তুংমুল কোংপ্ৰেসমণিপুৱগী প্ৰসিদ্দেণ্টওইক্লি কিম গাংতে বি জে পিদা য়াওপ্তে। মহাক্ল্লা কনখংহনৰা থবকপুং লেগুনা পায়খংকনি হায়নসু ফোঙদোকখি।

পাউমীশিংগা উনখিৰা অদুদা ৰা ঙাঙলদুনা তুংমুল কোংপ্ৰেস, মণিপুৱগী জেনৱেল সেফক্টৱি (এদমিনিস্ট্ৰেণ) থোঙাম বিশ্বনাথনা হায়খি, তুংমুল কোংপ্ৰেসমণিপুৱগী প্ৰসিদ্দেণ্টওইক্লি কিম গাংতে বি জে পিদা য়াওপ্তে। মহাক্ল্লা কনখংহনৰা থবকপুং লেগুনা পায়খংকনি হায়নসু ফোঙদোকখি।

দিফৱেণ্টলি এবল্ড ওইৱবশিংনা ভোট খাদবদা খুদোংচানৰা থৌৱাংশিং পায়খৎনৰা খঙহল্লকত্ৰে

ইফ্বাল, জানুৱাৰী ২৫ (ঐচ এন এস): দিফৱেণ্টলি এবল্ড ওইৱৰা মীওইশিংনা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনশিংগা ভোট খাদবৰা খুদোংচানবগীমক খৌৱাংশিং পায়খৎনৰা ইলেক্সন কন্মিসন্না খঙহল্লকত্ৰে হায়না চীফ ইলেক্টোৱেল ওফিসৱ (সী ঈ), মণিপুৱন থাদোৱকপা চেৱোল অমনা হায়ৱি। চেৱোল অদুনা হায়, ইলেক্সন কন্মিসনগী মায়কৈদগী সী ঈ ও, মণিপুৱনা চেৱোল অমা থাৱক্লুনা দিফৱেণ্টলি এবল্ড ওইৱবশিংগীমক খৌৱাং কয়া পায়খৎনৰা খঙহল্লকখি। দিফৱেণ্টলি এবল্ড ওইৱবশিংনা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনশিংগা ভোট খাদৰা চঙলকপদা প্ৰাইওৱিটি পীগদবনি। কুদা ঙাইহল্লৈইহবনি। মখোৱনা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেন্সা চঙবদা পাংৰা য়াৰা মতংশিং পাংগাৱদনি। হিল চেৱনখিৰা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেন্সদা চঙৰা য়াৰাৰা শিনগদবনি। পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনশিংগী মনুদা পাৰ্মিনেণ্ট ৱেপ্প শেম-শগদবনি। ভোট খাদবগী মতাংদা তৌৰা য়াৰা যাদৰা অমদি চংন-কাঙলোশমিৎ নীংখিনা খঙনগদবনি।

দিফৱেণ্টলি এবল্ড ওইৱবশিংগীদমক পোঞ্জিং পাৰ্সলেশিংনা তৌৰা য়াৰা থবকখিৰা নীংখিনা খঙগদবনি।

পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনশিংগা এসিওৱমিনিমম ফেসিলিটি লৈহনৰা কন্মিসন্না খঙহল্লকত্ৰে। মণিপুৱনা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনস ২৭৯৪ কৈৱী মংলুলা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনস ৬৩১ টি টেইলৈটলৈতা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনস ১৭০৬ তাৱেপ্প লৈতে। পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনস ১৮০৬ তা ইলেক্টিক ফহুনে। টেইলৈট লৈতৰা পোঞ্জিং ষ্ট্ৰেনশিংকি অসিগী মনুংদা এ